

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240.—
za pol leta 120.—
za četrt leta 60.—
za en mesec 20.—
Za inozemstvo celoletno K 420.—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40.—
za inozemstvo 55.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostopna petstvetna (38 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6.—
poslana št. po K 8.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/3 mm K 150.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 na oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Dr. Fr. Grivec:

Sv. Ciril in Metod.

V dobi sv. Cirila in Metoda sta se na grškem Vzhodu borili dve struji. Ena je bila pristno bizantinska, imperialistična, narodno šovinistična, centralistična, ki je v duhu poganske rimske državne in cesarske ideje usunjevala krščansko cerkev in zatirala vse negrške narode. Ta bizantinska cazaropapistična struja je zahtevala, da mora carigradski škof kot škof cesarske prestolnice imeti prvenstvo na Vzhodu in naposled prvenstvo v vesoljnem krščanstvu. Državno cesarsko oblast je smatrala za izvor vse politične in cerkvene oblasti. Širila je mnenje, da je starodavno rimsko cerkveno prvenstvo utemeljeno samo v politični prednosti starega Rima; a ker se je cesarski prestol prenesel v Carigrad, zato naj bi se tudi cerkveno prvenstvo preneslo v Carigrad.

Druge struja je nadaljevala in ohranjala slavne tradicije onega krščanskega Vzhoda, ki je dal krščanstvu največje predstavnike svetosti in pravovernosti, velike apostole in svetnike. Ta struja je umevala in ostvarjala duha krščanske vesoljnosti, ljubezni in edinosti, duha krščanske demokracije in svobode. Proti bizantinskemu cazaropapizmu je branila svobodo cerkve, proti carigradskemu separatizmu je čuvala edinstvo z zapadno cerkvijo, proti krivovercem je junsko branila pravovernost; nekoliko desetletij pred nastopom sv. Cirila in Metoda je vzhodno krščanstvo ožarila s poslednjim sijajem mučeništva. Proti bizantinskemu nauku o političnem temelju cerkvenega prvenstva so naglašali apostolsko podlago in apostolsko ustanovitev prvenstva. Predstavniki tega vzhodnega idealizma so bili redko zastopani v zaslužni grški hierarhiji. Pred nasiljem države in vsled mističnega nagnenja vzhodnega značaja so bežali iz poganske javnosti, umikali so se v samostane ter nosili luč krščanstva v oddaljene pokrajine.

V življenju sv. Cirila in Metoda se nahajajo zanimive poteze, iz katerih nekateri sklepajo, da sta velika slovanska apostola služila bizantinski obliki vzhodnega krščanstva. Sv. Ciril je bil vzgojen na cesarskem dvoru, sv. Metod je bil visok državni uradnik. Oba sta bila velika bizantinska domoljuba, sta bila vdana cesarju in sta priznavala samo enega krščanskega cesarja, namreč bizantinskega. Istina je, da sta slovanska apostola imela visoke pojme o bizantinskem cesarstvu, a iz staroslovenskega Cirilovega življenjepisa (10. in 11. pogl.) je razvidno, da sta bizantinsko cesarstvo pojmovala ne kot narodno, ampak kot krščansko, kot nekako zvezo krščanskih narodov. V Metodovi staroslovenski legendi se cesar dosti jasno predstavlja kot pokrovitelj in pomočnik cerkve. A to ni zloglasno bizantinstvo, ampak vzhodna oblika krščanske cesarske ideje, kakor se je na zapadu razvila v srednjem veku; to je vzhodno pojmovanje krščanske zveze narodov, vzhodna — »res publica christiana«. To je dokaz, da se je tudi v vzhodnem krščanstvu pojavljalo ono pojmovanje krščanske države, ki se je pozneje jasneje razvilo na zapadu.

Iz najstarejših cerkvenoslovenskih spomenikov, v katerih se javlja duh naših apostolov, in iz dela sv. Cirila in Metoda je razvidno, da sta bila sveta brata velika, izvirna in genialna predstavnika idealnega vzhodnega krščanstva, zastopnika vzhodnega krščanskega univerzalizma, v katerem ni prostora za cerkveni separatizem, in razkol. Pri katoliških historikih čitamo misel, da je bil sv. Teodor Studit, posredni učitelj solunskih bratov, poslednji odločni bizantinski katoličan. A pravičnejša je misel, da sta solunska brata poslednja velika bizantinska katoličana, ki po svojem infintu katoliškim, vesoljnem pojmovanju krščanstva celo nadkrilujeta sv. Teodora Studita.

Popolnoma krivo je mnenje, da je slovansko bogoslužje in slovanska cerkvena organizacija tvorba grškega (bizantinskega) krščanstva v nasprotju z zapadnim krščanstvom. Slovansko bogoslužje in slovanska cerkvena avtonomija je v radikal-

nem nasprotju z bizantinskim pojmovanjem. Bizantinci so s svojim centralizmom in imperializmom uničevali narodno in cerkveno avtonomijo krščanskih narodov v Egiptu in v Aziji. Bizantinski nasilni centralizem je kriv, da so vzhodni narodi s pomočjo krivoverstva branili svojo avtonomijo ter podlegli mohamedanstvu. Narodne vzhodne liturgije so nastale in cvetele v dobi, ko je vzhodno krščanstvo bilo še složno z zapadnim in ko je bila carigradska cerkev še odvisna od Aleksandrije. Bizantinci so bili ljuti nasprotniki slovanskega bogoslužja ter so se neprestano borili proti cerkveni in narodni avtonomiji balkanskih Slovanov. Še pod turškim jarmom so s pomočjo Turkov zatirali slovansko cerkev, slovansko kulturo in avtonomijo na Balkanu.

Velicina sv. solunskih bratov je prav v tem, da sta v dobi največjega bizantinskega in germanskega cerkvenega imperializma ostvarila in branila samostojno slovansko cerkveno organizacijo ter položila temelj samostojni slovanski krščanski kulturi. Čudovita je energija svetih bratov. V Carigradu sta se izogibala boju in sta iskala zatišja v samostanski samoti. Ko je bilo treba braniti slovansko bogoslužje, utrjevati sveto vero in organizirati cerkev med Slovani, pa sta bila odločna in neustrašena. Sv. Ciril je teoretično branil slovansko bogoslužje z veliko spretnostjo in bistroumnostjo; nežni apostol je postal bojovnik in je svoje nasprotnike krepko zavračal, češ da so krivoverci, pilatniki, trijezniki. Sv. Metod je organiziral cerkvene razmere, trpel je v nemških ječah, sredi največjega apostolskega dela je trikrat potoval v Rim in nazaj, da je ohranil svojo misijonsko organizacijo. Ko se je orjaški sv. Metod zgrudil pod težo svojih let in svojega dela, se je pokazalo, da je istinito sam na svojih ramah nosil vso res ogromno, genialno zasnovano zgradbo. Po njegovi smrti je bilo njegovo delo v središču Evrope nenadno do tal porušeno.

V misijonskem načrtu sv. Cirila in Metoda se torej javlja neskaljeni duh one-

ga krščanstva, ki je v prvih stoletjih združevalo Vzhod in Zapad v eno krščansko družino. Sv. Ciril in Metod sta poslednja velika predstavnika vzhodne cerkve pred razkolom, zastopnika vesoljnega krščanstva, nepokvarjenega po bizantinstvu. Poleg tega se v slovanskem bogoslužju javlja duh krščanske demokracije, Kristusova ljubezen do preprostih in zatiranih, duh Kristusov, ki hoče naj bodo tudi preprosti deležni vseh dobrot in kulturnih zakladov krščanstva. Zanimivo je, da je uprav ta demokracija črta slovanskega bogoslužja izkazala odpor moravskega kneza Svetopolka, ki ni bil niti svetnik niti demokrat. Zase in za svoje plemiče je zahteval latinsko bogoslužje. Po Metodovi smrti je barbarstvo razbil njegovo cerkveno organizacijo.

V staroslovenskih legendah o sv. Cirilu in Metodu so jasno ohranjeni sledovi njunega mišljenja in govorjenja. Dokazano je, da sta bila globoko preinjena po vzhodnem krščanskem idealizmu; bila sta odločna branitelja cerkvenega edinstva. Papeža sta imenovala apostolik. Ta spoštljivi izraz se je rabil za papeža v rimskih in grških samostanih. Po svojem pomenu je ta naslov v nasprotju z bizantinskim pojmovanjem cerkvenega prvenstva. Ta naslov izraža notranje prepričanje in iskreno spoštovanje, podobno kakor sedanjí izraz »sveti oče«. V sodobnih historičnih dokumentih se ta izraz ne nahaja; v staroslovenski literaturi se pozneje nikoli ne srečuje. Tako nam ta ostanek Ciril-Metodove govornice dokazuje, da sta bila sveta brata osamljen pojav, da je bilo njuno delo v središču Evrope brutalno uničeno in njune tradicije nasilno zatemnjene.

Naj bi duh sv. Cirila in Metoda, duh vesoljne krščanske ljubezni in spravljivosti, duh krščanske demokracije in pravičnosti do vseh zatiranih zavladal tudi v naši državi, ki je praznik solunskih bratov proglasila za državni praznik. Naj bi naša država težila po onem vzoru krščanske države, kakor sta jo pojmovala modri državnik sv. Metod in globoki filozof sveti Ciril.

Novi veliki boljševiški načrti.

Pariz, 4. julija. (Izv.) Kakor je znano, se Trockij trudi, da razvname svetovno revolucijo, dočim Ljening delu za mirni gospodarski razvoj Rusije in se v to svrhu pogaja zdaj celo s patriarhom Tihonom. Trockij, kojega vpliv pada, bi se zato zdaj rad okoristil z grško-turškim sporom in poslal sovjetske divizije čez Malo Azijo v Carigrad, kjer naj zažgejo požar na Ballanu in potem po vsej Evropi. Toda stvar ni tako lahka, kakor si je to Trockij predstavljal. Kemal-paša gleda ruske boljševiške pomožne čete po strani in menda jih Turki zdaj celo nočejo pustiti čez kavkaško mejo. V Carigradu pa je ententa are-

tirala celo kopo boljševiških agitatorjev, med njimi tudi gospoda Augenblicka, ki kot žid ne sme manjkati med ruskimi komunisti. Jasno je kot beli dan, da je internacionalni boljševiški odbor, ki pod vodstvom Radeka v Moskvi vodi tudi balkansko politiko, zasnovan nevarno zaroto, kajti v Carigradu so našli med ruskimi emisarji sila denarja za propagandne namene. Tudi atentat na našega regenta je v zvezi s to akcijo. Težko pa da bo iz te moke kaj kruha, ker so se tudi Turki vznemirili in se zdaj v Londonu pogajajo z angleško vlado, da se turško vprašanje ugodno reši brez pomoči Trockega.

Nova italijanska vlada.

Rim, 4. julija. Novi kabinet je sestavljen takole: predsedništvo, notranji posli in časosno zunanji posli Bonomi; kolonije Giardini; pravosodje Rodino; finance Soleri; zaklad Nava; vojna Gasparetto; mornarica Bergamasco; prosveta Corbino; javna dela Micheli; poljedelstvo Maury; industrija in trgovina Boletti; delo in socialno skrbstvo Beneduce; pošta in brzojav Giuffrida; osvobodni kraji Reineri. Do prihoda markija Della Torrette prevzame Bonomi začasno zunanje ministrstvo.

Notranji položaj na Poljskem.

Varšava, 2. julija. (Izv.) Skupina poslanca Dubanowicza se je konstituirala po odhodu iz Narodne Zveze kot nova stranka z imenom »Krščanska Narodna Stranka«, ter je sklenila zvezo s Krščansko Delavsko Stranko. Posl. Seyda je izjavil v imenu desnice, da stopi v opozicijo.

V predsedniškem odboru sejma je finančni minister dr. Steczkowski podal pregled o gospodarskem stanju Poljske. Predvsem je poudarjal, da smatra sedanjí neugodni položaj mimočidim; da se mora doseči ravnotežje med izdatki in dohodki ter da se bodo pokazali kot vzrok deficita

razni stroški za investicije, ki vendar pomenjajo aktivne v državnem premoženju. Finančni minister upa, da bo že leta 1922. možen normalen budget, ako skupno zastavijo vse moči vlada, sejm in prebivalstvo. Potem se bo poljski marki zopet vrnilo zaupanje. Dr. Steczkowski misli, da bo uspel kriti letošnje primanjkljaj in vendar zmanjšati število bankovcev, državni dohodki se stalno množijo.

Stavka čeških bančnih uradnikov poostrena.

Praga, 4. julija. (Izv.) Stavka bančnih uradnikov zavzema vedno večji obseg in se postruje. V več krajih je prišlo do dejanskih spopadov. V Moravski Ostravi so bančni uradniki s pomočjo delavcev vdrli v mestno banko vkljub temu, da je bila močno zastražena. Banka je sedaj v njih rokah, kajti policija se je morala umakniti. Vojaštvo dosedaj še ni stopilo v akcijo, vendar je pripravljeno za slučaj, če bi prišlo do večjih izgrede. — »Češke Slovo« poroča, da se je »Banka legionska« izjavila pripravljeno podpirati stavkujoče uradništvo. — Listi poročajo, da bo z ozirom na to, ker se boj med uradniki in bankirji vedno bolj postruje, pozval minister za socialno skrbstvo obe stranki na pogajanja in skušal spor ugodno rešiti.

Županom in občinskim odbornikom SLS.

Deželna vlada za Slovenijo poziva župane slovenskih občin, naj skličejo ob priliki sprejetja ustave slovesne seje, prirede slavnosti in zahvale ter zahteva v osmih dneh poročila o tem. Z ozirom na to sporočamo županom in občinskim odbornikom Slovenske ljudske stranke:

Ustavi priznavamo zakonitost. Vendar pa je ta ustava sprejeta z glasovi dveh neznatnih slovenskih strank proti volji velike večine slovenskega ljudstva in ima v sebi člene, ki so naperjeni proti našim demokracijam, gospodarskim, narodnim in versko-nravnim načelom. Zoper te člene se bomo toliko časa borili, dokler jih ne spremenimo.

Izjave in slovesnosti, ki jih zahteva deželni predsednik, ne odgovarjajo torej čustvom našega ljudstva in ne služijo ljudskim koristim. Zato na predsednikov poziv odgovorite, da priznavate zakonitost ustave, da pa se ostalim njegovim vabilom ne morete odzvati.

V Ljubljani, dne 4. julija 1921.

Za načelstvo SLS:
Dr. Anton Korošec l. r.

Kongres češkoslovaškega katoliškega dijaštva v Pragi.

V dneh od 9. do 13. julija 1921 se bomo vršili v prestolici mlade češkoslovaške republike zborovanje celokupnega katoliškega češkoslovaškega dijaštva, ki bo to pot prvič stopilo pred svet kot celota — organizacija.

Katoliško slovensko dijaštvo, ki se je živahno zanimalo za pokret na političnem in socialnem polju in s pozornostjo sledilo poteku religioznega življenja v letih od ustanovitve samostojne narodne bratske nam republike, navdušeno in veselo pozdravlja to dijaško zborovanje v zlati Pragi. Ves spored zborovanja, predavanja in predavatelji nam obetajo in jamčijo, da bo kongres res zanimiv in bo mogel obroditi obilo uspeha v katoliškem pokretu. Saj bodo tu na dnevnem redu vprašanja, ki so aktualna še posebno v uprav naših dneh, ko gre vse delo naših narodnih voditeljev, politikov, sociologov in narodnih ekonomov za tem, da zacelijo rane, koje je globoko vsekala dolga vojska ne le v življenju družbe in države, ampak tudi Cerkev in družine. K temu še grobi materializem, egoizem preko mere in kramarski nacionalizem, ki preveča ozračje našega sveta — da globoko zevamo te rane. — Ni čuda, da sili baš v sedanjih dneh spetinspet verska ideja na dan. V dobi, ki hrepeni za prenovitvijo družbe in čudavidna, ta ideja, ki edina zamore lečiti, zdraviti. Mar nismo že globoko v prevratu, o kojem je pisal pred 24 leti veliki škof dr. Mahnič »..... prevratna doba se nam bliža.... kar se tiče načelne važnosti, se bo z bodočim prevratom težko dal primerjati katerikoli do sedanjih. Po svoji naravi in smeri bo ta prevrat socialnopolitičen; a vršil se bo ob vse zasegajoči in določujoči verski ideji. Verska ideja bo v bodoče bolj kot nikdar doslej pojavila svoje absolutno oblastvo nad duhovi. Ni resnično, da bi bila verska ideja svojo vlogo v zgodovini za vselej odigrala, ampak ravno ona bo družabne razmere preoblikovala, narode in človeštvo prerodila« (»Več luči«, str. 262).

In ta prevrat — naj bi nas našel ne pripravljen? Gre za eminentno važno zahtevo našega časa, da radikalno uveljavimo krščanska načela, v toku sedanjega svetovnega socialnega gibanja. Zato katoliško dijaštvo ne sme le mirno registrirati potek tega gibanja in čakati, kaj pri- nese bodočnost!

Če kdaj — je v današnjih dneh potrebno, da vidi katoliško dijaštvo jasno zčrtano svojo nalogo pred seboj, da si otvori popolnoma konkreten program in gre pogumno v boj za dejansko realizacijo tega programa. Uveljavljanje krščanskih načel v javnem, državnem in političnem

življenju, praktično krščanstvo — to je naša naloga.

Zajedno z dijaškim kongresom bo zborovala tudi katoliška inteligenca, vršilo se bo manifestacijsko zborovanje slovenskega dijaštva in bo odprta vse dni kongresa unionistična razstava »Cyrilomethodijské Ligy Studentské«, kar bo dalo praškemu kongresu vseslovanski značaj.

Po naših tovariših, ki se bodo velike-

Silajna manifestacija gorenjske mladine v Kranju.

Naša Gorenjska je v nedeljo, 3. julija, obhajala praznik svoje mladine, ki je ta dan v starodavnem Kranju javno manifestirala za svoja katoliška načela in prisegla, da hoče zastaviti svoje sile, da izvrši svojo veliko in vzvišeno nalogo. Mladina je naša bodočnost in kdor je videl v nedeljo v Kranju naše vrle gorenjske fante in dekleta, kako so manifestirali za katoliška načela, ta se je prepričal, da je naša bodočnost v dobrih rokah.

Že v soboto je došlo v Kranj do 200 Orlov, ki so se udeležili tekm. V nedeljo jutraj pa so od vseh strani prihajale množice ljudstva peš, na kolesih in lepo okrašenih vozovih. Na vsej cesti, koder se je pozneje pomikal sprevod, od kolodvora pa do glavnega trga, so množice ljudstva napravile gost špalir. Po dohodu rednih in posebnih vlakov iz Ljubljane, Jesenic in Trziča so se Orli in Orlice, fantje in dekleta, moške in žene v narodnih nošah med savskim mostom in kolodvorom uvrstili v sprevod, ki se je ob pol 11. uri začel pomikati proti mestu.

Slavosni sprevod.

Sprevod je otvorilo 13 Orlov na konjih. Ze nji je jездilo na konjih 25 gorenjskih fantov v lepih narodnih nošah. Sledila je skupina ženskih narodnih noš, za njimi društvene zastave, katerim so sledili fantje in moške ter naše katoliško dijaštvo. Za kranjsko godbo so korakali zastopniki naših izobraževalnih organizacij in zopet velika skupina ženskih in moških narodnih noš. Z jeseniško godbo na čelu je nato korakala dolga vrsta naših krepkih Orlov, našli smo jih 560. Orlom so sledile zopet narodne noše in z zelenjem in narodnimi zastavami okrašeni vozovi, polni prekrasnih narodnih noš. Sledilo je nato 360 Orlic z mengeško godbo na čelu, za njimi zopet skupina narodnih noš. Prikorakali so nato naši malčki — orlovski naraščaj v krojih — okoli 100 po številu. Sprevod je zaključila četa Orlov in pa okrašeni vozovi z narodnimi nošami.

Sv. maša na glavnem trgu.

Ko je sprevod prišel v mesto, so nepregledne množice ljudstva do zadnjega kotiča napolnile ves obširni glavni trg. Bilo je zbranih gotovo nad 15.000 ljudi. Škofjejski župnik g. dr. Klinar je v krasnem in jedratem govoru pozival Orle in Orlice in zbrano gorenjsko ljudstvo na branik za Kristusa in njegovo ustanovo katoliško cerkev. Življenje posameznika in vseh skupaj po krščanskih načelih je predpogoj za napredek organizacije. Poudarjal je, da je dober katoličan vedno tudi dober narodnjak in dober državljani. Po govoru je služil presv. škof g. dr. Karlin sv. mašo, med katero je krasno prepeval mogočen zbor pevcev in pevk — do 250 po številu — združen v Pevski pevski pod vodstvom domačega organista in pevovalce g. Cirila Moharja.

Tabor.

Po sv. maši je jeseniška godba zaigrala državno in narodno himno. Nato pa je v imenu Orlovskih zvez pozdravil njen predsednik g. Jože Pirč navzoče in se jim zahvalil za tako številno udeležbo. Posebej je pozdravil presv. škofa dr. Karlina in našega voditelja g. dr. Korošca. Množica je obema priredila burne ovacije. Govornik se je spomnil onega dne, ki ga je doživel dr. Korošec v Kranju leta 1918, ko je v nemal srca kranjskih meščanov za ujedinjenje vseh Jugoslovancev. Pristno je bil pozdravljen g. p. Bergerot, superior francoskih lazaristov v Bitolji, ki spremlja v Francijo trupla 25 vojakov in najuglednejših francoskih rodin, ki so padli pri Solunu.

Nagovor dr. Korošca.

Burno pozdravljen je nastopil načelnik Jugoslovanskega kluba g. dr. Korošec, ki je izvajal: Orli, Orlice! Dragi narodi! Dolžnost moja je, da Vas pozdravim v imenu Jugoslovanskega kluba in v svojem imenu. Izročam Vam pozdrave vsega organiziranega katoliškega ljudstva na Slovenskem, Hrvaškem, pa tudi pozdrave naših bratov Bunjevcev in Šokcev. Ves narod in zadnje čase posebno Hrvatje gledajo na Orle v Sloveniji z zanimanjem pridnega učenca in posnemovalca. Povsod na Hrvaškem se na tihem snujejo krožki katoliške orlovskje organizacije. Čaka se samo na ugodno priliko, da bodo tudi hrvaški Orli zapustili svoja gnezda in poleteli v sinje višave. Do-

ga kongresa v Pragi udeležili, sporočamo bratom Čehom iskrene pozdrave vseh naših katoliških dijaških organizacij. Naj krepi naše češke tovariše zavest, da smo z njimi. Njihov boj je zajedno tudi naš boj, njihova zmaga zajedno tudi naša zmaga.

Bog živi vse Slovane v skupnem delu za utrditev božjega kraljestva na zemlji, v boju za uresničenje večnolepih, večnomladih krščanskih idej!

Ljubljana, dne 2. julija 1921.

bro je, da bodo tudi oni stopili v vrste slovenskih Orlov.

Dragi Orli! Vi niste politična, ampak kulturna organizacija, poklicana, da tudi v novi državi vrši svojo veliko nalogo. Hrvatje in Slovenci imamo posebno nalogo v naši državi. In ta naloga je velika. Mi moramo biti širitelji kulture živega krščanstva in ponesti to kulturo v ponosnem poletu proti Carigradu in tudi proti Moskvi. Ponesti bomo to idejo med ves jugoslovanski narod, pa tudi preko naših državnih mej, da nastane med Slovani ona harmonija, za katero vedno prosimo Boga. Ponesti hočemo plemenitost in viteštvo srca in duše, svobodo vsem, ki se čutijo preganjane in zapostavljene, pravico vsem ubogim in sirotam, veselje žalostnim, kruha onim, ki so lačni, in vode tistim, ki so žejni. Mi hočemo vsejati živo vero našega katoličanstva v vsako srce. To je naša naloga v tej državi.

Zbrali smo se v starodavnem Kranju. Kranj ima v svojem grbu Orla, po Kranju je dobila naša dežela ime in grb. Svobodni meščani Kranja so vedno bili na braniku za vero in za svobodo domovine. Danes naša mladina nadaljuje te svete tradicije.

Vi, ki ste mladi, bodite prvi boritelji za ideje, ki jih imamo spolniti. Mi se bomo borili z Vami. Vsi skupaj pa prisežimo, da se bomo odslej s podvojeno silo borili za slovensko ime, za sv. križ, za krščanstvo. Bog živi Orle in Orlice!

Govor dr. Korošca je bil večkrat prekinjen z navdušenim pritrdjevanjem. Ko je končal, so mu množice ljudstva priredile dolgotrajne in prisrčne ovacije.

Pozdrav škofa dr. Jegliča.

Kranjski dekan gospod Anton Koblar je prebral nato brzojavko presv. škofa dr. Antona Bonaventure Jegliča, ki jo je poslal z Vrhnike, kjer se mudi na birmovanju. Brzojavka se glasi: Zbranim Orlom in vsem udeležencem najlepši pozdrav in blagoslov božji za stanoviten napredek v krščanski zavednosti in odločnosti v vseh nevarnostih naših dni. Jeglič, škof.

Pozdrav p. Bergerota.

Zbrano ljudstvo je presrečno pozdravljen nagovoril superior oo. lazaristov iz Bitolje p. Bergerot. Izvajal je v lepi francosščini:

Prihajam iz Bitolje, ker spremljam najaz na Francosko 25 pokojnih svojih rojakov, ki so padli na solunski fronti za Jugoslavijo. Stojim na isti postojanki, ki ima sicer drugo obliko, pa isti cilj; moji rojaki so namreč položili na oltar Vaše domovine svoje življenje, in sicer naenkrat, jaz pa ga žrtvujem počasi, dan za dnem, leto za letom. Jugoslavija mi je postala druga domovina. In ko prihajam od Vaših bratov Srbov v spremstvu svojih rojakov skozi ta od Boga tako odlikovani del Jugoslavije, si ne morem kaj, da ne bi v svojem in v imenu svojega naroda najprisrčneje pozdravil Vas, up in cvet mlade Jugoslavije. Veseli me, da bom mogel sedaj ob svojem obisku svoje domovine poročati svojim rojakom, da ste Jugoslovani vredni njihove najprisrčneje ljubezni, in današnja prireditelj mi je živa priča, da bo katoliška vera tista vez, ki nas bo v prihodnje še tesneje družila. Povedal bom svojim rojakom, da se katoliški Slovenci dobro zavedajo, da je prihodnost njihove lepe domovine v rokah katoliške mladine. Kajti mladina je cvet vsakega naroda. Ampak gnili cvet je prazen sad. Danes jutraj sem bral pri sv. maši pri sv. evangeliju: »Po njih sadu jih boste spoznali.« Evo! Glej sad, glej to katoliško mladino in spoznaj lepo prihodnost Jugoslavije!

Ni je upolne mladine brez morale! Ni je morale brez vere! Zato pa Vam kličem: Katoliški Jugoslovani! Po tej poti naprej! V tem znamenju svetega križa boste zmagali! Kakor s omoji rojaki — junaki, ki jih danes spremljam v domovino, vzajemno delali z Vašimi duhovniki-voditelji za osvobojenje in lepšo bodočnost Jugoslavije, tako Vam kličem tudi jaz danes s svoje postojanke na južnem koncu Vaše lepe domovine: Naprej! V znamenju sv. križa posvetimo svoje moči za časno in večno srečo naših bratov. Bratje v Kristusu: Bog Vas živi!

Govoru so sledili burni klici: »Živela katoliška Francija! Slava junakom solunske fronte!« Ko je množica odpela še narodno himno, se je zaključilo pozdravno zborovanje.

Popoldanska prireditelj.

S popoldanskim vlakom so se poleg mnogih ljubljancev pripeljali bratje Hrvatji, ki so na svojem potu na Sv. Jošt, kjer imajo večnevni tečaj, počastili orlovsko prireditelj.

Ob 4. uri se je pričela javna telovadba na krasnem telovadišču na »farovski lok«, katero je prepustil v uporabo kranjski dekan g. Koblar. Na telovadišču se je zbrala večstogolavna množica. Orli so telovadili izvrstno. Posebno so ugajale proste vaje vaditeljev in pa orodna telovadba. Orli in Orlice so pokazale velik tehnični napredek od lanskega leta. V imenu Orlic je pozdravila podnačelnica učiteljica gđ. Žirovnikova, v imenu hrvaškega starešinstva bogoslovni profesor iz Djakova g. dr. Živković, v imenu gorenjskega ljudstva pa poslanec Brodar. Predsednik Orlovskih zvez Jože Pirč zaključil telovadbo z lepim govorom, nakar je razdelil diplome telovadcem. Po telovadbi se je razvila prosta zabava, med katero so p. idno igrane vse tri godbe. Ko se je zmrčilo, so se udeleženci odpeljali na svoje domove.

Konec rudarske stavke na Analeškem.

London, 4. jul. Rudarji niso čakali do ponedeljka, da bi se zopet povrnili k delu. V največ okrajih se je vzpostavilo delo takoj po razglasu sklepa, da se stavka konča. Mnogo delavcev se je vrnilo tudi v soboto in celo v nedeljo k delu.

Politične novice.

+ Demokratske intrige zoper potrditev ljubljanskega župana g. Peska. »Jutro« je poročalo iz Belgrada, da je minister dr. Kukovec opozoril posl. Brandnerja, da so njegovemu lastnemu govoru glasovali za A. Peska združene tudi stranke, ki so proti edinstvu države in celo komunisti. Dr. Kukovec ne bi mogel v interesu države priporočiti kroni tako izvoljenega župana v potrjenje. Ta izjava dr. Kukovca kaže vso hinavščino demokratov, ki so v svojih listih zanikavali, da bi intrigirali zoper potrditev ljubljanskega župana. »Slov. Narod« potrjuje vest, da vlada ne namerava potrditi izvolitve g. Peska, ampak bo imenovala kraljevega komisarja magistratnega ravnatelja g. dr. Zarnika, ker vlada stoji na stališču, »da ni v državnem interesu, da bi bile na odgovornosti polnih mestih osebe, ki jih je na to mesto spravilo zaupanje državi sovražnih elementov, predvsem komunistov«. Konstatiramo, da stranke proti edinstvu države v Sloveniji sploh ni in da je dobil g. Pesek večino glasov tudi brez komunistov, to je 23. Po vladnem receptu bi mogli komunisti preprečiti izvolitev župana povsod, kjer imajo v občinskem zastopu le enega odbornika. Treba samo, da ta odbornik odda svoj glas za tistega županskega kandidata, ki ima večino glasov zase. Jasno je, da je izgovor dr. Kukovca prazen, neumen in infamen in da je pravi in edini povod za vladno postopanje — strah pred odkritjem demokratske korupcije na ljubljanskem magistratu.

+ Ustava in inozemstvo. »Jutro« od 3. julija piše: »Vzemite v roke katerikoli inozemski list, iz vsakega razvidite, kako ogromna važnost se pripisuje dejstvu, da je Jugoslavija postala moderna ustavna država.« — To je točno. »Ogromno važnost« je konstatirala borza v Curihi s kurzom 3.82 frankov za 100 naših kron...

+ Za kraljevskega namestnika v kranjski oblasti nameravajo v Belgradu imenovati sedanjega poslanika v Pragi in bivšega ljubljanskega župana g. Hribarja. Tako poroča iz Belgrada »Agramer Tagblatt«. — Z druge strani pa čujemo, da je najresnejši kandidat za kraljevskega namestnika v štajerski oblasti dr. Stefan Šagadin, sedaj načelnik v ministrstvu za konstituanto.

+ Jugoslovanska Sokolska Zveza naznanja potom uradnega novinarskega biroja, da šteje 1.400.000 članov. Ta številka je iznenadila celo nekega odličnega voditelja Sokolov, ki je izjavil, da to ni res. Sicer pa treba pomisliti, da bi bil, ako bi ta številka odgovarjala resnici, vsaki peti človek v Jugoslaviji Sokol, vstevši make-donske Turke, Albance in Švabe v Vojvodini. Morebiti je Sokol vstel med svoje člane vse umrle brate ali pa celokupno vojsko in vse ljudskošolske učence. Fakt je, da so se v Ljubljani celo liberalci smejali, ko so brali to številko, ki jo celo češki Sokol nima. Sicer pa, če so vsteli po svojem geslu: »Kdor Jugoslovani, ta Sokol«, bi bili lahko našli kar 12 milijonov, kolikor je duš v Jugoslaviji...

+ Boji med boljševiki in Ukrajinci. Lvov, 2. julija. V charkovski guberniji se znova vršijo boji med boljševiki in ustaškimi ukrajinskimi kmeti. Vse železniške proge iz Charkova proti zapadu so v rokah ustašev. Iz sovjetske Rusije prihajajo nove boljševiške čete; ustaši so ujeli v moskovskem vlaku nekoliko zapadno-evropskih komunistov, namenjenih v Charkov, med njimi baje tudi Belo Kuna.

Kongres jugoslovanskih gledaliških igralcev.

Že v nedeljo so prispeli delegati jugoslovanskih gledališč v slovensko prestolico in prisostvovali odkritju spomenikov Borštnika in Verovška. Tekom včerajšnjega dne pa so prispeli dopoldne mnogobrojni člani zagrebskega gledališča, popoldne igralci iz Osjeka, zvečer pa iz B. lgrada in Skoplja. Dragim gostom so priredili ljubljanski kolegi intimen in prisrčen sprevod na kolodvoru, kjer se je zbralo tudi precej občinstva. Danes dopoldne prično v Narodnem domu zborovanja. Želimo, da bi bil njih uspeh popoln in vsestransko zadovoljiv. Dragim gostom pa želimo, da bi odnesli s seboj najboljše spomine na Ljubljano, ki je na njihovo prisotnost ponosna. Dobrodošli in iskreno pozdravljeni v naši sredi!

Odkritje spomenikov Borštnika in Verovška.

Povodom kongresa jugoslovanskih gledaliških igralcev se je vršila v nedeljo, 3. julija, lepa slovesnost. V opernem gledališču se je na slovesen način vršilo odkritje spomenikov dveh velikih slovenskih gledaliških umetnikov, Ignacija Borštnika in Antona Verovška. Pred gledališčem so se ob 11. uri zbrali zastopniki vseh ljubljanskih in mnogih zunanjih kulturnih društev ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti. G. Danilo Cerar, predsednik ljubljanske sekcije »Udruženja gledaliških igralcev SHS«, je imel slovesen govor. Poudaril je velike zasluge, ki sta si jih pridobila Borštnik in Verovšek kot stvaritelja naših pristne dramske umetnosti, dva genija, ki sta se povzpela brez tuje pomoči do največjih igralcev našega odra. Govornik je izrazil svoje veselje, da je dočkal uresničenje svojih želja in idealov. Upravo gledališča je prosil, da prevzame spomenika v varstvo.

Za njim je govoril intendant ljubljanskega gledališča g. Juvančič, ki je slavil pokojna umetnika in čestital ljubljanski sekciji udruženja, da je kljub velikim teškočam izvršila svoje idealno delo.

Po govoru g. Juvančiča so zapeli pevci ljubljanskih pevskih društev mogočno Jenkovo: »Molitev«, napar so se družva s svojimi zastavami poklonila spominu teh dveh velikih mož, Borštnika in Verovška, katerih imeni sta nerazdružljivi z zgodovino naše gledališke umetnosti.

Kipa, ki ju je mojstrsko izdelal gosp. Fran Fialj, sta postavljena v vestibulu opernega gledališča in sicer na levi strani Borštnikov, na desni pa Verovškov. Pred sohi so zastopniki belgrajske in zagrebske sekcije ter osiješkega in mariborskega gledališča položili več krasnih vencov s trakovi in napisli.

Slavosna akademija v operi

je nudila počitniško sliko: lože prazne, parter za silo zaseden. Ga. Borštnikova je iz Borštnikovih pesmi izbrala one, ki govore o izgubljeni sreči in bolešni resignaciji. — Pevske točke so tvorile pester mozaik najrazličnejših skladb od tožne, strastno čustvene bosanske narodne preko mogočnih arij iz slavni oper do lahkokrilnih popevk iz neslanih operet. Tudi med pevci samimi se je mimogrede lahko opazila občutna razlika. Vitez Cammarotta, naš stari znanec, nam je zapel arijo iz »Porina« (Lisinskega): »Zorko moja; še mu marsikaj zavzveni kot nekda. — Oj govičev je ima obsežen glas, pa še ni ustaljena; Romanowskega smo z njegovimi lepimi poljskimi reči — kakor vedno — radi poslušali. Pospišilu je grlo očividno nagajalo, pa je svojo izbornu glasovno naturo nazadnje le obvladal. Hrčičev bas v vseh legah, okroglo polno doni; pel je predgovor iz »Pajazza« in arijo iz »Traviate« z lepim uspehom. Škoda, da ni bilo točnejšega sporeda. Nekateri napovedani pevci niso nastopili. »Ljubljanski Zvon« je s čustvom zapel bolešno, mračno Adamičevo kantato »Čuj nas, zemlja«, posvečeno neodrešenim bratom, nazadnje pa Vilharjevo: »Slovenec, Srb, Hrvat«. Videlo se je, da obisk Čehov v Ljubljani (Krupkova metoda) ni bil zastoj. K.

Gostovanje mariborskega gledališča v Ljubljani.

Ob ljubljanskem kongresu jugoslovanskih igralcev je v nedeljo, dne 3. t. m. nastopila tudi mariborska drama pod vodstvom Hinka Nučiča v Remčevi »Učiteljici Pavli«. Čeprav nudi ta igra malo prilike, da igralci pokažejo svojo umetnost in je tudi glavna ženska vloga bolj dolga nego hvaležna, je bilo mariborsko gostovanje za Ljubljano vendar prijetno presenečenje. Vse vloge in skoraj vsi skupni nastopi — razen morda onega tria učiteljic v I. dejanju, čigar že v tekstu dani karikaturni značaj bi bilo zaradi ubranosti celote treba zabrisati — so bili povsem zadovoljivi, zlasti pa je omeniti gđ. Podgorsko, ki kaže mnogo daru in je iz učiteljice Pavle napravila, kar se je dalo; g. Nučiča, dasi je bil za dijaka malo premožat, in g. Povheta,

ki je ustvaril s svojim nadučiteljem prav dober značaj. Če omenimo še izgovorjavo Mariborčanov, ki je bila domala brez hibe, je razumljivo, da smo se med igro z bridkostjo zavedali, kako nujno bi nekatere izmed mariborskih igralcev potrebovali v Ljubljani, kjer bi morala biti slovenska scena-matica, in kako smo obžalovali, da najboljši mariborske moči odhajajo iz Slovenije. — Parter je bil skoraj poln, lože skoraj prazne; med dejanji, zlasti pa ob koncu je občinstvo igralce živahno pozdravljalo. J. N.

Narodno gledališče. Danes, v torek, v operi »Ženidba« (Zagreb).

V hotelu »Tivoli« se vrši danes, v torek zvečer koncertni večer s sodelovanjem prvih opernih pevcev. Sodelujejo: gđ. Sestrička (Zagreb), g. Mezgec (Maribor), g. Cammerotta (Zagreb), g. Šimenc (Maribor), g. Romanowsky (Ljubljana), g. Pavič (Zagreb), moška zbor iz Zagreba in Ljubljane, gledališki orkester. — Klasične plesne proizvajajo g. Vlček, gđ. Wiśniakova in Vavpotičeva. Naše občinstvo se naproša, da polnoštevilno poseti ta večer. Vstop prost.

Spasuje Stejčić.

Belgrajska »Pravda« prinaša sliko atentatorja Spasuje Stejčića in razne podrobnosti o njem in njegovem činu. Slika kaže oduren zločinski tip, a vsa poročila se strinjajo v tem, da je bil Stejčić glavni nosilec teroristične ideje med komunisti. Kot bivši vojni ujetnik se je vrnil najprej na Mažarsko, kamor je pristojen, od tam je prišel v Jugoslavijo. Zadnje tri mesece je bival v Novem Sadu, kjer je neprestano netil na teroristična dejanja.

Stejčić sedaj pred oblastmi hladnokrvno izdaja vse tajne komunistične stranke in brez usmiljenja odkriva posamezne osebe, s katerimi je bil baje ob atentatu v zvezi. Pravi, da je bil vrhovni izvrševalni odbor že pred dvema mesecema sklenil, da morajo komunisti na »obznanec odgovoriti s terorističnimi čini proti regentu in vladi. Vse priprave in izvršitve je odbor poveril Stejčiću. Ta je nalogo sprejel in se velikokrat peljal v Belgrad, v zadnjem času tudi na Dunaj, kjer je imel razne dogovore. 10. junija, na dan, ko so bile na vrsti interpellacije, je prišel Stejčić z dvema tovarišema v konstituantno zasedanje, da izvrši atentat na ministre. Toda ravno tisti dan so ostale ministrske klopi prazne, vrhu tega se mu je eden tovarišev iznevil, zato atentata ni izvršil.

20. junija t. l. se je vršil v Belgradu tajen komunistični kongres iz cele Jugoslavije, a naslednji dan je imel Stejčić v neki novosadski kavarni sestanek s komunisti Kolačkom iz Novega Sada, dijakom Savo Nikolićem iz Belgrada, s katerim sta se poznala že iz Rusije in več drugimi.

Stejčić je v sporazumu s komunističnimi poslanci — tako izpoveduje on sam — Filipovićem, Čopićem in Kovačevićem izdelal načrt za atentat na regenta na sam Vidov dan. Zadnje dni se je neprestano vozil v Belgrad radi priprav, a polne stroške je deloma pokrival sam, deloma je dobival v ta namen od navedenih poslancev manjše vsote.

Na dan napada je zopet prišel v Belgrad, a takoj spoznal, da mu ne bo mogoče priti v skupščino. Po hitrem prevdaru se je s svojima dvema tovarišema odločil za zgradbo gradjevinkega ministrstva kot mesto, s katerega izvrši atentat. On se je postavil v III. nadstropje, njegova dva tovariša sta stala pod oknom, da dovršita napad, ako bi se Stejčić ponesrečil. Toda zgodilo se je tudi to pot, da je Stejčić ostal sam in sta njegova tovariša pobegnila, kakor hitro je on vrgel bombo. A nanj se je takoj vrgla množica.

Tako Stejčić. Na temelju teh njegovih izpovedi je sodišče zahtevalo izročitev že večkrat imenovanih treh komunističnih poslancev. Na sejo imunitetnega odbora, na kateri so obravnavali o zahtevi sodišča, je poleg članov prišel tudi obtoženi poslanec Filipović in izjavil, da on Stejčića sploh ne pozna, da ga še nikdar ni videl; on — Filipović — je bil vedno nasprotnik vsake teroristične misli in brezpogojen pristaša legalnega boja. Prosi, naj ga odbor ne izroči sodišču, ker je bil že preje dvakrat v preiskovalnem zaporu in je tedaj obol el na jetiki; ako ga še enkrat vržejo v ječo, ga bo bolezen gotovo končala. Pač pa je pripravljen, da odgovarja parlamentarni enketi, ki naj se v to svrhu skliče. V debati so govorili proti izročitvi dr. Korun, Kacelerovič in Stojanović. Večina odbora je pa sklenila, da se izročita poslanca Filipović in Čopić, ne pa Kovačević, proti kateremu sodišče ni navedlo zadostnih dokazov.

Tedaj se je sam od sebe javil Stejčićev znanec komunist Sava Nikolić in izpovedal, da je bil poslanec Kovačević v najtesnejši zvezi s Stejčićem. V popoldanski seji je konstituenta kljub ugovorom komunističnih, socialističnih in nekaterih drugih poslancev sklenila, da se Filipović, Čopić in Kovačević izroče sodišču.

Zanimivo je še to-le: Glasom iste »Pravde« se še danes ne ve, kdo je prvi prišel do atentatorja Stejčića in ga zgrabil. Kakih 50 oseb si prišla to zaslugi! Ravno tako je še sporno, kdo je atentatorja obranil pred razsrejen množico. To zaslugi si po »Pravdi« lastita dva srbska kmet-ska poslanca: Aleksa Žujović in Dragan Bojović, toda policija jima je odrekla. Varnostnih organov, očita zopet »Pravda«, vso silo časa ni bilo od nikoder in je šele čez dolgo časa prišel neki podpolkovnik z nekaj vojniki, kateremu so atentatorja izročili.

Kakor napoveduje »Pravda«, se bo temeljem Stejčićevih izpovedi uvedlo sodno postopanje tudi proti celokupnemu izvrševalnemu odboru in osrednjemu svetu komunistične stranke, ker sta baje onadva sklenila teroristično akcijo proti regentu in vladi.

Dnevne novice.

— Praznik sv. Cirila in Metoda. Kakor javljamo na drugem mestu, se bo po sklepu jugoslovanskega episkopata praznoval po cerkvah praznik sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 10. julija, to je prvo nedeljo po 5. juliju. Osrednja vlada je pravoslavni praznik sv. Metoda napravila za državni praznik. Smatramo za potrebno, da vlada ta svoj ukrep spremeni in v skladu z jugoslovanskim episkopatom nastavi državni praznik sv. Cirila in Metoda na isti dan, ko ga slavi sv. cerkev.

— Sveta Ciril in Metod. — Goriško, 1. jul. Pri nas bo ljudstvo praznovalo dan sv. Cirila in Metoda. Gotovo je, da bodo goreli kresovi tudi na ta dan. Tega našemu ljudstvu ne morejo zabraniti. Vendar pa je oblast že ukrenila vse potrebno. Iz Tolmiskega nam poročajo, da imajo vse orožniške postaje navodilo, da ne smejo pustiti ne shodov, ne predavanj, ne obhodov, ne veselice, ne zastav, petja itd. Samo k sveti maši sme iti ljudstvo in potem domov. Tudi se je izrazil tajnik goriških fašistov, da vé, da bodo ponekod praznovali sv. Cirila in Metoda, a da se je že ukrenilo vse potrebno, da se to še pravočasno prepreči. — Ljudstvo bo praznovalo ta dan tiho, brez šuma, vse se bo obrnilo navznotraj v srce in prisegalo zvestobo slovanski misli. »Goriška Straža« je prinesla ob ti priliki celo prilogo z lepimi prispevki.

— Italijanska nasilnost. Poslanec Stanovnik je dne 1. julija napravil upit na ministra za zunanje zadeve v Belgradu radi kršitve rapalske pogodbe po Italijanih. Občina Žiri sporoča, da so Italijani po svoji obmejni komisiji prekoračili črto, dogovorjeno po pogodbi v Rapallu ter so kar tri podobčine tostran razmejilvenega ozemlja zasedli, namreč Gornji in Spodnji Vrsnik, Breznico, Žirovnico ter en del podobčine Žiri, Breznik. — S tem je občina Žiri skoro docela razcepljena in uničena. Poslanec Stanovnik vpraša gospoda ministra za zunanje zadeve: 1. Ali je voljan takoj podvzeti korake, da se italijanska obmejna komisija opozori, da je dolžna držati se dogovora v Rapallu ter mejno črto pri občini Žiri napraviti tako, kakor je bila dogovorjena v pogodbi v Rapallu? 2. Ali je gospod minister pripravljen takoj napraviti odločne korake, da se storjene krivice občini Žiri popravijo ter se meja tako uredi, kakor je dogovorjeno v rapalski pogodbi? — Poslanec prosi primernege odgovora.

— Kranjski župan g. Ciril Pire se je tudi udeležil nedeljskega orlovskega tabora in sicer pri oknu občinske pisarne, nasproti katere je bil postavljen oltar. G. župan je zvesto poslušal pridigo, bil pri celih sveti maši in poslušal je tudi druge govore. To je vse prav lepo od g. župana, a lepo pa ni, da je med mašo stoječ pri oknu kadil cigarete. Vendar se nam to ne zdi čudno, ker je gospod župan tudi — Sokol.

— Lepi pokloni. Uradno glasilo demokratske stranke »Pondelj« se bridko pritožuje nad »protidržavno in protinarodno agitacijo duhovnikov«, teh »habsburških hlapcev«, ki opravljajo od prevrata »ostudno, izdajalsko delo«, potem pa kliče tako-le na pomoč: »Kdo naj informira merodajne činitelje o »katoliškem boljševizmu«? Ali naši politični uradi, v katerih sedi še vse polno izrazitih avstrijakantov? Ali orožništvo, ki tudi ne odgovarja razmeram in je — posebno na Stajerskem — nemškutarsko in avstrijakantsko? Naša inteligenca se pa po veliki večini ne briga za nobeno reč in stoji izdajalski agitaciji nasproti popolnoma apatično.« — Kakor doznavamo iz krogov srbske pokrajinske vlade v Ljubljani, bodo gospodje okrajni glavarji, orožniško poveljstvo v Ljubljani in inteligenca iz planinske Srbije izvolili te dni posebno deputacijo, ki se bo uradno zahvalila za lepe poklone z Miklošičeve ceste.

— Poziv zobotehnikom! Društvo zobotehnikov prosi gospode kolege iz cele Slovenije, brez ozira na narodnost in brez ozira na to, ali so včlanjeni ali ne, da pošljejo svoje natančne naslove na točasnega predsednika: Drago Kos, Ljubljana, Sv. Petra cesta 27. Ker je zadeva za vsakega kolega velike važnosti, se prosi naslov tak o j odposlati. Odbor. (K)

— Smrtna poškodba v gostilni. Posestnik in lesni trgovec v Ševljih pri Selcih na Gorenjskem, 40letni Ivan Jenko je padel v gostilni v Ševljih na rob stola tako nesrečno, da se je ranil v trebuh. Prepeljali so ga 30. junija v ljubljansko bolnišnico, v kateri je vsled opisane poškodbe 2. t. m. umrl.

— Beg iz zapora. Iz zapora okrajnega sodišča v Kranju sta pobegnila Franc Svobljak in Franc Skodlar. Odrhala sta od železne peči obroč in izkopala luknjo za pečo, skozi katero sta pobegnila. Nato sta vlomila v celico št. 3, iz katere je bil svojčas pobegnil morilec Zupan; iz te celice sta zlezla skozi luknjo, katero je bil izkopal Zupan, na sprehajališče in preplezala tri metre visok zid.

— Velika tatvina. Dne 1. ali 2. julija okoli 15. do 19. ure se je priplazil k hiši Ivana Kramarja v Matenji št. 42 neznan storilec, odprl zadnja vrata in šel skozi kuhinjo v spalno sobo, kjer je vzel iz stenske omare ključ, s katerimi je odprl omaro. Nato je vzel iz predala 300 ameriških dolarjev, 3000 jugoslovanskih kron, 1 zlato moško uro ameriškega izvora z napisom »Elgin«, zlato moško verižico z oglatim obeskom, 2 zlata poročna prstana, 2 zlata prstana, 1 zlato žensko vratno verižico. Skupna škoda znaša 300 ameriških dolarjev in 10.000 jugoslovanskih kron.

Ljubljanske novice.

lj Tečaj za obrtno knjigovodstvo, namenjen mojstrom in pomočnikom, se bo vršil v prostorih slovenske trgovske šole na Kongresnem trgu. Pouk bo trajal v ponedeljkih, sredo, četrtek in petkih od 7. do pol 9. ure, v torkih od pol 8. do 9. ure. Tečaj bo dovršen primeroma v štirih tednih. Vsi udeleženci naj pridejo danes točno ob pol 8. uri v trgovsko šolo.

lj Stalna Vincencijeva konferenca ima sejo danes v torek, dne 5. julija ob pol 7. uri zvečer v pisarni na Poljanskem nasipu št. 10.

lj Umrl si v Ljubljani: Fran Lajevce, kočarjev sin, 20 dni. — Apolonia Skufca, zasebnica, 74 let. — Fran Strgar, hlapec, 22 let. — Aleš Suško-vič, bolniški stražar, 33 let. — Anton Korelec, delavec, 19 let. — Franca Levce, služkinja, 27 let. — Marjan Verbič, sin strojnega mojstra, 10 let. — Leopold Povše, hiralce, 20 let. — Joško Pančur, rejnec, 7 let. — Janko Premrov, rač. nadsvetnik in pok., 63 let. — Rudolfin Vogrli, hči policijskega stražnika, 1 mesec. — Ana Gradišar, bolniška sestra, 54 let. — Simon Weissbacher, mestni tesarski mojster in posestnik, 39 let. — Borivoj Sparhakel, sin poštnega uradnika, 4 dni. — Stanko Lorber, rejnec, dva meseca. — Janez Jauh, lesni trgovec, 40 let. — Fran Jenčič, rejnec, 4 meseca. — Viljem Vebler, sin fin. straže komisarja, 10 let. — Marija Gregorčič, tesarjeva vdova, 60 let. — Alojzij Mihe-lič, lov. delavec, 25 let. — Danica Alojzija Zigon, čevljarjeva hči, 10 ur.

lj Krojaška zadruga v Ljubljani naznanja, da se koncem tega meseca vršijo pomočniške in mojstrske preizkušnje. S potrebnimi spravevali opremljene prošnje za pripustitev k preizkušnjam je vložiti pri načelnstvu zadruge, Gosposka ulica št. 5, najkasneje do 15. julija t. l.

lj Prijeti tat. France Erjavce je meseca majnika dvema konjema porezal repe in kradel po Ljubljani, nato pa pobegnil v Trst. Ko se je zdaj vrnil v Ljubljano, ga je policija precej izsledila in aretirala.

lj Tatvina v bolnišnici. Jospina K... je obiskala svojega zaročenca, ki se je zdravljal v bolnišnici. Jospina K... je pustila pod blazino svojo torbico, v kateri je bilo 1000 K denarja, in se je šla sprehajati s svojim zaročencem po vrtu. Ko sta se vrnila, ni bilo torbice več. Detektiv so ugotovili, da je torbico ukradel že večkrat predkaznovani nevarni tat Alojzij Kavčič, ki se je zdravljal v bolnišnici. Kavčič je priznal, kar je storil in še povedal, da je torbico z denarjem zakopal; povedati pa noče, kje.

lj Stranka, ki je v četrtek, 30. junija prejela v »Oblačnicah za Slovenijo« (v Stritarjevi ulici) pomoloma zavoj z vsebino 7 metrov popelina, 2 in pol metra ševijota, 2 m 20 cm kleta in 1 in pol metra etamina, se pozivlje, da istega takoj vrne, oziroma zamenja z njenim praviim zavojem v imenovanu trgovini. (K)

lj Zgubila se je v nedeljo zvečer zlata broša s tremi rdečimi kamni v obliki deteljice od Narodnega doma po Prešernovi do Wolfvoe ulice. Pešten najditelj se prosi, da isto odda proti nagradi pri trvdki I. Grobelnik na Mestnem trgu.

Najnovejša poročila.

TUDI DEMETROVIČ ZADOVOLJEN.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) V dobro poučenih krogih se govori, da bo za kraljevega namestnika na Hrvatskem imenovan demokratski poslanec Demetrovič, ki je bil najbolj goreč zagovornik centralizma.

KMETIJSKI SVET.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Poljedelsko ministrstvo je izdelalo načrt za kmetijski svet, ki bi štel 30 članov. 15 članov bodo imenovala razne kmetijski organizacije, 15 pa ministrstvo.

DEFINITIVNA OSTAVKA DR. JANKO-VIČA.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Na sinočnji seji ministrskega sveta je bila končno sprejeta ostavka železniškega ministra dr. Velizarja Jankovića. Danes je bil podpisan ukaz, s katerim se imenuje za železniškega ministra Joca Jovanović.

SPOR MED DEMOKRATI.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Demokrati so imeli danes svojo sejo, ki je bila zelo burna. Levica je zahtevala revizijo programa. Izvoljen je bil za to revizijo poseben odbor, v katerem ni niti enega Hrvata.

NA ČIGAVE STROŠKE?

Belgrad, 4. julija. Ministrski predsednik g. Pašić bo jutri dal prirediti večerjo, na katero so povabljeni diplomatski zbor, člani vlade in gotovo število narodnih poslancev. Večerja se bo priredila na parniku, ki bo plul iz Belgrada nizdol po Donavi.

BELGRAD SE PRAZNI.

Belgrad, 4. julija. Ministrski predsednik g. Pašić bo v kratkem odšel na odmor v inozemstvo. Večina poslancev je zapustila Belgrad razen nekoliko demokratov in radikalcev, ki so tam še ostali radi nekaterih poslov, ki se morajo še opraviti.

ČEŠKI KOMUNISTI.

Praga, 4. julija. (Izv.) Pred nedavnim časom je vsled nastalih nesporazumljenj izstopilo iz češke komunistične stranke več uglednih pristašev, ki so hoteli ustanoviti z nekaterimi disidenti socialdemokratov novo socialistično, takozvano centrumsko stranko. Kakor poroča »Pravo Lydu«, so vsi poizkusili teh politikov, da bi ustanovili to stranko, ostali brez uspeha.

POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVASKO IN MAŽARSKO.

Praga, 4. julija. (Izv.) Pogajanja med češkoslovansko in Mažarsko jako ugodno napredujejo in so mnoga važna vprašanja že rešena, tako pred vsem prometno vprašanje. Le nekateri gospodarsko-politični problemi so vsled diferenc še nerešeni, kot n. pr. vprašanje koridorja med Jugoslavijo in Češko. Vendar pa difference niso tako velike, da se jih ne bo moglo rešiti in prevladuje mnenje, da bodo pogajanja v obojestransko zadovoljnost v kratkem končana.

POLJSKA IN MALA ENTENTA.

Brno, 4. julija. (Izv.) »Lydove Novice« doznajajo iz povsem zanesljivega vira, da se bosta tekom meseca julija sestala poljski in češki zunanji minister v Zakopanah. Razpravljala bosta o razmerju med obema državama, pred vsem pa o vprašanju sodelovanja Poljske z malo en-

tento. V poljskih političnih krogih se pri-pisuje konvencijam, ki so jih zadnji čas sklenile češkoslovanska, jugoslavljia in Rumunija med seboj, velika važnost in se mnogo govori o približanju Poljske mali ententi.

KRONANJE RUMUNSKEGA KRALJA.

Bukarešta, 4. julija. (Izv.) Rumunska vlada je odredila, da se bo slovesno kronanje rumunskega kralja za vladarja sedmograških Rumunov vršilo dne 27. decembra. Svečanosti bodo prisostvovali — kakor se zatrjuje — tudi italijanski in španski kralj, predsednik francoske republike in zastopniki male entente.

NAPAD NA LITAVSKEGA MINISTRA.

Kovno, 4. julija. (Izv.) Na litavskega ministra zunanjih zadev Puryckia je bil včeraj izvršen atentat. Ko je minister Puryckij spal, je neznana oseba oddala nanj 5 strelcev. Minister je sicer ranjen, vendar je izven vsake nevarnosti.

Katoliški vestnik.

c Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Vsled sklepa jugoslovanskih škofov se bo praznik sv. Cirila in Metoda kar najslovesneje praznoval v nedeljo, 10. julija. Ta dan naj bo torej glavni praznik Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Gg. poverjeniki naj se potrudijo, da se Apostolstvo povsod poži-vi. Potrebne tiskovine (sprejemne podobice, nabiralne pole) se dobijo pri tajništvi v Ljubljani. Gradivo za primerne govore se dobi v »Bogoslovnem Vestniku«, stran 1—43 in v članku »Srbsko gibanje za cerkveno zedinjenje«, ki bo te dni izšel v »Slovencu«. Posebno letno poročilo bp iz-šlo. Apostolstvo nam je bolj kakor kdaj prej važno in potrebno.

c Cerkevno odlikovanje. Za škofijskega duhovnega svetnika je imenovan Jožef Volc, župnik na Rovih, urednik mladinskih listov »Vrtec« in »Angelček«.

c Zopet velik papežev dar. Papež je daroval za sanatorij za jetične nemške dijake v Briksnu 200.000 lir.

c Dekanijski katoliški shodi v Nemčiji so sijajne manifestacije katoliške misli. Samo moških je bilo v sprevedu 5000. Govorilo se je o družini, šoli in znanosti. Shod se je zaključil s cerkveno pesmijo: »Fest soll mein Taufbund immer stehen!« To je nekaka obnovitev krstne zaobljube.

Učiteljski vestnik.

Slomskarjem radovljjskega in kranjskega okraja! Mnogi se še niste prijavili! Požurite se! Zborovanje v hotelu Sv. Duh ob Bohinjskem jezeru je že v četrtek, 7. julija. — Cene jedilom itd. znižane. Torej na gotovo svidenje! — Fr. Silvester.

Slomškova zveza. Dne 7. julija zborujejo v Bohinju, hotel Sv. Duh, gorenski člani »Slomškove zveze«, ki vabijo na izlet tudi vse druge tovariše in tovarišice, zlasti pa one iz Ljubljane. Dolnenji na pohitijo dne 16. julija na izlet na Zaplaz. Izstopijo vsi na postaji Velika Loka, od koder skupno, to je oni, ki se pripeljejo od Novega mesta, kakor tudi oni od Ljubljane, odidejo na Catež in Zaplaz, kjer bo sv. maša, po maši predavanje in zborovanje ter skupno kosilo. Prijave radi kosila sprejema nadučitelj Janko Polák, St. Vid pri Stični.

Dijaški vestnik.

d Ribniška podružnica SDZ ima v torek, dne 12. julija t. l. ob 14. uri svoj prvi poletniški sestanek v društveni dvorani pri Sv. Gregorju. Sestanek je eminentne važnosti in od njega je odvisno vse naše delo v poletnicah. Vsi prijatelji katoliškega dijaštva so vabljani. Za člane in članice je udeležba obvezna. — Predsednik.

Gospodarstvo.

BORZA.

Dunaj, 4. julija. (Izv.) Devize: Pešta 280, Berlin 10.14, Italija 36.50, London 27.85, New-York 745, Pariz 59.75, Praga 1003, Curih 12.600, Zagreb 489, Varšava 40.

Curih, 4. julija. (Izv.) Devize: Pešta 220, Berlin 810, Italija 29.15, London 22.17, New-York 593, Pariz 47.60, Praga 810, Dunaj 0.95—0.79, Bukarešta 9.—, Zagreb 3.95, Varšava 0.30.

Zagreb, 4. julija. (Izv.) Devize: Pešta 56.75 do 57.70, Berlin 203—203.50, Italija 786—788, London 564.50, New-York, kabl 150—151, New-York ček 148.50—149, Pariz 1205—1210, Praga 203.25 do 203.50, Dunaj 20.40—20.50, Curih 25.15—25.25, Bukarešta 220, napoleondori 495—497. — Valute: marka 205—210, dolar 146.50—147, franc. frank 1190, češkoslov. krona 205—206, nem.-avstr. krona 22.50 do 23, leji 225—226, ital. lira 785.

g Podaljšanje roka za vzorce potnikov iz inozemstva. Generalna direkcija carin naznanja, da se rok iz čl. 78 carinskega zakona za uvoz vzorcev, katere prinašajo trgovski potniki iz inozemstva, podaljša od treh na šest mesecev. Od trgovskega potnika se bo ob uvozu zahtevala legitimacija, da potrjuje v blagovne vzorce uvažati z namenom, da zbira naročbe. (St. 5481.)

g Poljska produkcija premoga se je dvignila na 610.000 ton, to je napram 1913 za 85 odstotkov. g Trgovska bilanca Italije. V prvih treh mesecih je dosegel uvoz italijanske trgovine 3.989 milijonov 163.025 lir, izvoz pa 1.637 milijonov 348.926 lir. Največ se je uvozilo žita, bombaža in premoga. — Vsled visoke valute padajo cene v Italiji. Samo kruh in moka sta postala dražja.

g Tovarna za dušik d. d. Ruše. Vsled sklepa 4. rednega obnega zbora Tovarne za dušik d. d. Ruše se, počenši z dne 27. junija t. l. plačuje kupon št. 4 za leto 1920. s 30 jugoslov. kronami pri likvidaturi Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft na Dunaju 1. Am Hof 2 in pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.

=====

Gospod meblomano sobo s hrano ali isče brez za takoj ali s 1. avgustom. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo pod šifro »Miren 2357.« na upravo tega lista.

=====

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

ATELIJE za ČRKOSLIKARSTVO.

Pristou Filip, »Hotel Malič«.

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

ČRKOSLIKAR.

Bricelj Franc, Šelenburgova ul. 6.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA.

T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE

Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE

Knjigoveznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA

za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PISALNI STROJI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARIJA

Franc Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

RAZMNOŽEV. APARATI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SPEDICIJSKA PODJETJA

Uher F. & A., Šelenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

Ranzinger R., Cesta na južno železnico št. 7—9.

STAVBENA PODJETJA

Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.

Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Žuran Martin, Mestni trg 12.

TAPETNIŠKA DELAVNICA:

Jager Franjo, Komenskega ul. 12 (Rokodelski dom).

TELOVADNE POTREBŠČINE.

Kunovar Ivan, Stari trg 10.

TOVARNA FURNIRJA,

žaga in trgovina z lesom, Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

ZALOGA OGLJA IN DRV

Paljevec Izidor, Slomškova ul. 21.

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV:

Cihlař Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHIŠTVA.

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Sprejme se **blavec h konjem** (samec) zanesljiv Anton Rojina, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

Hiša! Stanovanje! V Ljubljani ali bližini (ev. kupim) enodružinsko hišo oz. primerno stanovanje v stari ali novi stavbi. Podrobnosti z označbo termina pod »Čimprej pod domačo streho 2363« na upravo lista.

5 boljših gospodov se sprejme na hrano tako j. Istotam se proda dobro ohranjen otroški voziček! Naslov se poizve v upravnistvu »Slovenca« pod št. 2374.

Moško kolo skoraj popolnoma novo se proda. Naslov pove uprava pod št. 2375.

Sprejemem

vajenca

s primerno šolsko naobrazbo Kanc Franc fotograf, Ljubljana, Wolfova ul. 6.

Župni urad na Vinici razpisuje službo **organista**

Dolžniki so: mesečno K 300., prispevek za stanovanje, stolnina mesečno okrog K 100 in nekaj prostovoljne bire o sv. Treh kraljih. Prednost ima obrtnik.

Preklic.

Podpisani preklicujem besede, katere sem rabil proti gospodični Ivanki Zdešar dne 26. junija 1921 in se ji ob enem zahvaljujem, ker je od tožbe odstopila. — Ob enem pripominjam, da bom proti vsakemu, kateri bi te besede raznašal, sodnijsko postopal. — Brdo dne 2. julija 1921. J. Z.

Več pleskarskih pomočnikov

za pleskanje železnih mostov proti dobri plači sprejme tvrdka Josip Jug, Rimska cesta 16. Ljubljana.

Pleskarski pomočniki

se sprejmejo v trajno delo pri tvrdki **BRATA EBERL.**

Sprejme se pridna

služkinja in pomivalka

za večjo kuhinjo. Vpraša se v restav. »Slon«.

Dobro izurjenega

čevljarskega pomočnikaza boljše delo sprejemem takoj v trajno delo **Lovro Žagar, čevljar Lesce 38, Gorenjsko.**

Sprejme se takoj

vajenecza pekovo obrt **Parna pekarna Jakob Kavčič**, Ljubljana, Gradišče 5.**VEČJA kmečka hiša**

z vrtom in vsemi pritliklinami je naprodaj. Naslov pove uprava lista pod št. 2372, ako se priloži znamka za odgovor.

Pozor kolarji!

En vagon jesenovega lesa izžaganega različne mere takoj za rabo ima naprodaj **Matija Kozamernik, Dobrova št. 33 pri Ljubljani.**

Za sedanjo

setev

priporočam: ajdo, koruzo, grahoro in rdečo deteljo F. Pogačnik, Ljubljana, Dunajska c. 38.

Dvokolesa, šivalni stroji

otroški vozički novi in malo rabljeni, v veliki množini ceno naprodaj. **F. Batfel, Ljubljana, Stari trg 28.**

Kupi se manjša hiša

s 3 ali 4 sobami, malim vrtom in pritliklinami, prav blizu farne cerkve in v neposredni bližini železn. postaje. Cenjene ponudbe z natančnim opisom in ceno pod št. 2318/82 na upravo »Slovenca«.

Hiša

enonadstropna, z velikim vrtom, oddaljena 10 minut od Ljubljane, se ugodno proda. Ozira se samo na resne kupce. Natančna pojasnila daje **Oroslav Peček** v Ljubljani, Mala čolnarska ulica št. 3.

SPEDICIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd. na **RAKEKU**

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjanje.

Borzna naročila

efektultra

najpovoljnejše:

banka in menjalnica

L. KOHN i drug, Zagreb,

Preradovičeva ulica 2.

Telefon: 23-88. — Brz.: Kohnbanka.

Stenice

in vso zalego uničuje zanesljivo in brzo samo

„Mortin“

tinktura.
Poskusna steklenica K 15.—
politerska steklenica K 60.—
enoliterska steklenica K 100.—
Predprodajalci popust.

M. JUNKER, Petrinjska ul. 3. Zagreb.

Potrjim srcem javljam, da je naš srčno ljubljani edini sin, brat, nečak in svak

Franc Kunčič ml.

danes ob pol 2. uri zjutraj nenadoma v cvetju mladosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega se vrši v sredo dne 6. t. m. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti, Lesce št. 50.

Lesce, dne 4. mal. srpana 1921.

Žalujoči ostali.

Dražbeni oklic.

V zapuščinski zadevi po pok. **Karolu Seunig**, trgovcu iz Ljubljane, se bo vršila vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 27. 6. 1921 A I 1127/18/159

prostovoljna javna dražba

trgovskega blaga, nahajajočega se v zapustnikovih trgovskih lokalih v Ljubljani, Prešernova ulica št. 12, dne 6. julija 1921 od 9. do 12. in od 15. do 18. ure ter naslednje dni vsakokrat od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

Trgovska zaloga obstoji predvsem iz usnja in čevljarskih potrebščin.

Dražbeni pogoji se bodo razglaševali pred vsakokratno dražbo ustmeno.

Dr. Karol Schmidinger

notar kot sodni komisar.

Zadružna Gospodarska banka d. d.**Ljubljana, Dunajska cesta šte. 38/I**

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SOMBOR, SPLIT.

Ekspozitura: BLED. — Interesna skupnost z Vseopčo Znanstvenim banko Zagreb in njeno podružnico v Karlovcu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.